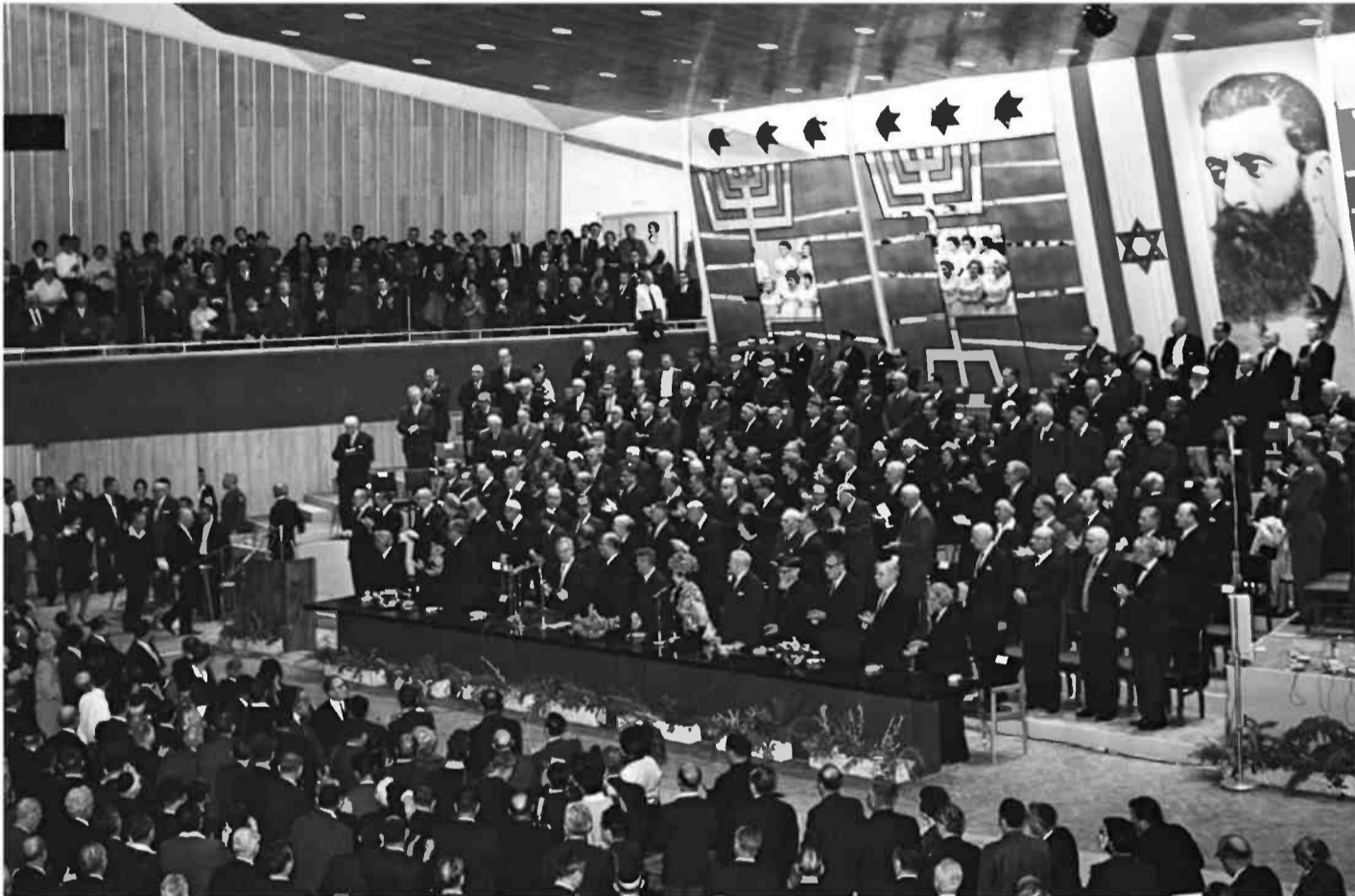

26.52x32.29	1	עמוד 19	ישראל היום! - השבוע	06/03/2020	72279832-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

הבחירות שאחרי הבחירות

בימים אלו בוחרים רבבות יהודים בעולם את צירי הקונגרס הציוני ה-38, שיתכנס בירושלים באוקטובר • כיצד משפיעות הבחירות לכנסת על דמותו של הארגון היהודי העולמי, ומדוע הקהילה באמריקה לא מנצלת את השפעתה האמיתית?

צילום: משה פרידן/למ"מ

השפעה על המדינה היהודית והעם בקהילות, לצד מאבקי כוחות בלתי נמנעים. פתיחת הקונגרס הציוני ה-38

אידית דרויאן-אוחיון

תערכת הבחירות בישראל מאחורינו, ואף שמי רבית הציבור אינו מודע לכך, בימים אלו מתקיימת מערכת בחירות נוספת שצפויה להשפיע על חלוקת כ-5 מיליארד דולר במוסדות הלאומיים של ישראל למשך חמש השנים הבאות – הבחירות לקונגרס הציוני העולמי.

שני האירועים בהחלט קשורים זה בזה, משום שכמות הנציגים מישראל בקונגרס הציוני – כ-38 אחוזים – מתחלקת באופן יחסי למספר המנדטים שכל מפלגה ציונית מקבלת בכנסת ישראל. אותם נציגים ("צירים", בעגת המוסדות הלאומיים) ירכיבו את הנהלת המוסדות הלאומיים ובהם קק"ל, הסוכנות היהודית, קרן היסוד וההסתדרות הציונית העולמית. הם גם אלו שבידם להשפיע על אופן הקצאת הכסף, שאמור להיות מושקע בעתידה של ישראל והעם היהודי.

אלא שהשקעה בעם היהודי הפכה כבר מזמן למושג ערטילאי, שבפועל מיתרגם, כמו בחזיתות רבות אחרות, בעיקר למאבקי כוחות בין ימין ושמאל, בין רפורמים ואורתודוקסים. הנהלות המוסדות הלאומיים מכריעות, למשל, בסוגיית ההשקעה בהתיישבות – האם יאושרו תקציבים לאזור שבתוך הקו הירוק או בשטחים שמחוצה לו – ובשאלות מהותיות רבות אחרות.

הקונגרס הציוני, מייסודו של בנימין זאב הרצל, נערך מאז 1897. מדובר בגוף העליון של ההסתדרות הציונית העולמית והרשות המחוקקת העליונה שלה. מכהנים בו 525 צירים מהארץ ומהעולם, כאשר למדינת ישראל המספר הרב ביותר של הצירים (200) והוא מתחלק, כאמור, באופן יחסי למספר המנדטים של כל מפלגה ציונית בכנסת. ליהדות ארה"ב 152 צירים שנקבעים בבחירות הדמוקרטיות הנערכות בימים אלה, ולשאר 34 הקהילות היהודיות 173 צירים. הקונגרס הציוני הוא המקבילה לכנסת, וחברי ההנהלה שלו מייצגים לכאורה את המגוון הפוליטי והדתי בעולם היהודי.

מי שמארגנת את הבחירות, מפקחת על מערכת הבחירות ומנהלת אותה היא הפרוצדורה היהודית בארה"ב. "המטרה שלנו היא לעודד כמה שיותר יהודים אמריקנים להצביע, ואנחנו שמחים לראות את הגידול במספר הנציגים המעוניינים להיבחר ולהשפיע על נושאים הנוגעים לישראל ולעם היהודי בחו"ל", אומר הרברט בלוך, מנכ"ל הפרוצדורה, "אנחנו שמחים שיש גידול במספר המפלגות שמתמודדות בבחירות, והפעם יש חמש חדשות מתוך 15, ובסך הכל 1,800 מועמדים".

ארה"ב: היהודים לא נוהרים

הבחירות לנציגות האמריקנית בקונגרס, שנעשות באינטרנט וייערכו עד 11 במארס, אפשריות לכל מי שמגדיר את עצמו יהודי, מעל גיל 18, תושב קבע של ארה"ב ומביע הסכמה ל"תוכנית ירושלים". הנקודה הבעייתית ביותר: אף ששיעורי ההשתתפות מקרב האוכלוסייה העונה על דרישות אלו גדלו השנה (כ-2015 הצביעו 57 אלף והשנה, עד שבוע לפני המועד האחרון, כבר עומד המספר על כ-70 אלף), עדיין מדובר בשיעור נמוך ביחס לגודלה של הקהילה היהודית בארה"ב. הרברט תמוה שכן מדובר באפשרות להשפיע על מבנהו של גוף נבחר האמור לשקף את יחסי הכוחות הפוליטיים בין הזרמים השונים והמפלגות הציוניות בקרב יהדות העולם ובישראל.

יעקב חגואל, סגן ומ"מ יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית ויו"ר הליכוד העולמי, מביע גם הוא

הרוסית RUSA המשדרת בניו יורק, בפילדלפיה ובימיאמי, אומרת: "לכבוד הוא לי להיות נציגה בסיעה של ה-ZOA, ארגון שמגיע עם עשייה מוכחת של לחימה בעבור ישראל. זו הפעם הראשונה שיהודים דוברי רוסית נמצאים ברשימה של הארגון לבחירות לקונגרס, ואנחנו מצפים לרתום את הקהילה למעורבות גדולה יותר בחיזוק יחסי ישראל-ארה"ב".

בעוד רוב המפלגות בישראל, כולל החרדיות, לוקות חלק בפעילות המוסדות הלאומיים ויש להן נציגים גנים נושאי משרה בהנהלות, רשימת כחול לבן בחרה שלא לעשות כן, מתוך עמדה עקרונית של "כ"איר לפיה. לאחרונה חל שינוי בעמדה זו, שבא לידי ביטוי בין השאר, במינויה של ח"כ עליזה לביא ליו"ר מוזיאון הרצל. נקודה זו מעניינת על רקע פגישה שנערכה בשבוע שעבר, במהלך כינוס חבר הנאמנים של הסוכנות, בין נציגי כחול לבן ונציגי התנועה הרפורמית. בפגישה נדונה ברית מתוכננת בין התנועה הרפורמית לבין כחול לבן בכל הקשור להשגת עמדות מפתח במוסדות הלאומיים.

נשיא התנועה הרפורמית בצפון אמריקה, דיק ג'ייקובס, מאשר את קיומן של השיחות עם נציגי כחול לבן: "בקונגרס הציוני האחרון התנועה הרפורמית קייבלה את מספר המנדטים הגדול ביותר, ואנחנו עובדים כדי להגדיל את כוחה עוד יותר. אנחנו רוצים להגדיל את ההשפעה שלנו, ואך טבעי שאנחנו מקיימים שיחות עם נציגי מפלגות שונות בישראל, באופן גלוי, כדי לתרגם את גודלה של התנועה הרפורמית בעולם, גם בקונגרס הציוני העולמי.

"התנועה הרתית הגדולה ביותר בארה"ב היא ציונית מאוד, מחויבת לישראל ושמחה להגדיל את השפעתה בקונגרס".

ריק ג'ייקובס: "הרפורמים, כתנועה הדתית הגדולה בארה"ב, הם ציונים מאוד ומחויבים לישראל. אנו שמחים להגדיל את השפעתנו בקונגרס, מה שיחזק את התנועה הרפורמית גם בישראל"

ריק ג'ייקובס (משמאל) ויעקב חגואל

תמיהה על חוסר הרצון של יהודי ארה"ב לבוא ולהשפיע: "לצער, רק אחוז נמוך מאוד מכלל האוכלוסיה היהודית בארה"ב משתתף בבחירות האלה. יש קבוצות אינטרסנטיות המעדיפות להסיט את תשומת הלב מהבחירות הללו, כדי להגביר את כוחן במוסדות הלאומיים. לגישתי, צריך לחשוף ולרתום את כל יהדות ארה"ב לבחירות החשובות הללו. אני שמח לראות את העלייה באחוזי ההשתתפות השנה ביחס לבחירות הקודמות, הנובעות בין השאר גם מהשימוש הנרחב ברשתות החברתיות".

הרפורמים מתרחבים

אוכלוסייה מעניינת נוספת המצפה להגדיל את כוחה בקונגרס, אך נוקטת אסטרטגיה שונה מהבחירות הקודמות, הם יהודים אמריקנים דוברי רוסית. על פי הערכות מסוימות, מספרם מגיע ל-600 אלף איש בצפון אמריקה בלבד, אולם למרות כוחם הם בחרו לוותר על המסגרת הסקטוריאלית ולהעמיד מועמדים בכמה מפלגות שונות וכך לזכות להשפעה גדולה יותר וחוצת-מפלגות. אנה פקרמן, הבעלים של תחנת הרדיו בשפה